

Praca zdalna : aspekty prawa pracy, BHP, IT, RODO i HR / pod redakcją Łukasza Prasółka ; autorzy Natalia Cymerman, Anna Dolot, Mirosław Gumularz, Tomasz Izydorzycy, Patrycja Kozik, Łukasz Prasólek, Jarosław Sawicki. – Stan prawny: marzec 2023. – Warszawa, 2023

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
O Autorach	XV
Wprowadzenie	XVII
Rozdział I. Praca zdalna - aspekty HR (Anna Dolot)	1
1. Zalety pracy zdalnej - perspektywa pracownika	1
1.1. Oszczędność czasu, pieniędzy oraz negatywnego wpływu człowieka na środowisko	1
1.2. Możliwość godzenia życia zawodowego z osobistym (w tym rodzinnym)	2
1.3. Większe zaangażowanie pracownika w wykonywaną przez niego pracę	3
1.4. Większa lojalność pracownika wobec pracodawcy, wyższe prawdopodobieństwo polecenia pracodawcy innym kandydatom	3
1.5. Odczuwanie większego poziomu satysfakcji z pracy oraz życia, a także obniżenie poziomu stresu	3
2. Zalety pracy zdalnej - perspektywa pracodawcy	3
2.1. Lepszy wizerunek organizacji jako pracodawcy na rynku pracy	4
2.2. Korzyści pracowników korzyściami dla pracodawcy	4
2.3. Zmniejszone koszty utrzymania biura	4
2.4. Wzrost komfortu pracy pracujących w biurze	5
2.5. Ograniczenie rozprzestrzeniania się chorób wirusowych, zmniejszenie absencji pracowników	5
3. Wady i ograniczenia pracy zdalnej	6
3.1. Konieczność samodzielnego planowania i organizowania dnia	7
3.2. Poczucie bycia stale w pracy	7
3.3. Ograniczony dostęp do zasobów organizacji	8
3.4. Ograniczony dostęp do wiedzy i informacji	8
3.5. Obniżenie komfortu mieszkania	8
3.6. Ograniczony kontakt ze współpracownikami, poczucie izolacji	8
3.7. Niepotrzebne mnożenie zdalnych spotkań	9
3.8. Utrudnienia natury technicznej	9
3.9. Deprecjonowanie pracy zdalnej	9
3.10. Możliwe obniżenie produktywności i efektywności	9
3.11. Koszty związane z wdrożeniem pracy zdalnej	9

3.12. Możliwe poczucie braku kontroli nad pracownikami	10
3.13. Trudność z oszacowaniem możliwości pracowników	10
4. Ustalanie i komunikowanie zasad pracy zdalnej z pracownikami	10
5. Jak zarządzać zespołem, który pracuje zdalnie - wskazówki dla przełożonych	15
6. Zasady prowadzenia efektywnych spotkań zdalnych	18
7. Jak organizować swoją pracę z domu - wskazówki dla pracowników	21
8. Jak zadbać o siebie podczas pracy zdalnej	24
9. Jak komunikować się i ustalać zasady pracy w domu z domownikami i najbliższymi	26

Rozdział II. Praca zdalna - aspekty prawa pracy (*Łukasz Prasolek*) **27**

1. Definicja i rodzaje pracy zdalnej	28
2. Zasady wprowadzania pracy zdalnej w organizacji	33
2.1. Zasady wprowadzania regulaminu pracy zdalnej	37
2.2. Zmiany w umowach o pracę	40
2.3. Zmiany w informacji o warunkach zatrudnienia	42
2.4. Obowiązki pracodawcy z zakresu bhp i RODO	43
2.5. Elektroniczne wdrożenie pracy zdalnej	45
3. Porozumienie lub regulamin dotyczący pracy zdalnej	47
4. Zasady komunikacji i uprawnienia pracownika pracującego zdalnie	51
5. Obowiązki pracodawcy względem pracownika pracującego zdalnie	53
6. Czas pracy w ramach pracy zdalnej	55
7. Kontrola wykonywania pracy zdalnej	60
8. Odwołanie pracy zdalnej	65
9. Zasady prowadzenia i przechowywania dokumentacji związanej z pracą zdalną	67
10. Praca zdalna dla grup uprzywilejowanych	69
11. Praca zdalna na polecenie pracodawcy	75
12. Praca zdalna okazjonalna	77

Rozdział III. Praca zdalna - aspekty płacowe, podatkowe i ubezpieczeniowe (*Jarosław Sawicki*) **87**

1. Koszty pracy zdalnej	88
1.1. Obowiązkowe i fakultatywne koszty pracy zdalnej	88
1.2. Jednorazowe dofinansowanie stanowiska pracy	89
1.3. Ekwiwalent (ryczałt) za wykorzystanie do pracy sprzętu będącego własnością pracownika	91
1.4. Ryczałt a ekwiwalent	92
1.5. Zasady ustalania ekwiwalentu i ryczałtu	94
1.6. Ryczałt miesięczny, dzienny lub godzinowy	96
1.7. Zwrot kosztów pracy zdalnej okazjonalnej	98
2. Zwrot kosztów pracy zdalnej a przychód podatkowy	98
3. Praca zdalna a podwyższone koszty uzyskania przychodu	99
4. Praca zdalna a podróż służbowa	100
5. Praca zdalna za granicą	102

5.1. Miejsce opodatkowania dochodów z pracy za granicą	102
5.2. Podstawa opodatkowania pracy zdalnej za granicą	103
5.3. Praca zdalna za granicą a składki na ubezpieczenie społeczne	104
5.4. Podstawa wymiaru składek a praca zdalna za granicą	105

Rozdział IV. Praca zdalna - aspekty bhp *(Natalia Cymermarn)* **107**

1. Zakazy wykonywania pracy zdalnej ze względu na przepisy bhp	107
1.1. Prace szczególnie niebezpieczne	108
1.2. Prace, w wyniku których następuje przekroczenie dopuszczalnych norm czynników fizycznych określonych dla pomieszczeń mieszkalnych	109
1.3. Prace z czynnikami chemicznymi stwarzającymi zagrożenie	109
1.4. Prace związane ze stosowaniem lub wydzielaniem się szkodliwych czynników biologicznych, substancji radioaktywnych oraz innych substancji lub mieszanin wydzielających uciążliwe zapachy	110
1.5. Prace powodujące intensywne brudzenie	111
2. Odpowiedzialność pracownika i pracodawcy za warunki pracy wykonywanej zdalnie	112
3. Ocena ryzyka zawodowego przy pracy zdalnej	118
4. Informacja dotycząca bezpiecznych zasad wykonywania pracy zdalnej	122
5. Szkolenia bhp pracowników wykonujących pracę zdalną	127
6. Wypadki przy pracy zdalnej	132

Rozdział V. Praca zdalna - aspekty RODO *(Miroslaw Gumularz, Patrycja Kozik)* **141**

1. Uwagi wstępne	141
1.1. Istota pracy zdalnej	141
1.2. Administrator danych osobowych	142
1.3. Administrator a podmiot przetwarzający	143
2. Cele przetwarzania danych w ramach pracy zdalnej	144
2.1. Zasada celowości przetwarzania - wprowadzenie	144
2.2. Cele przetwarzania danych w ramach pracy zdalnej	144
2.3. Praca zdalna okazjonalna	147
2.4. Praca zdalna a monitoring poczty elektronicznej pracownika oraz inne formy monitoringu	148
2.5. Procesy i cele - podsumowanie	151
3. Podstawy przetwarzania danych w ramach pracy zdalnej - kwestia zgody na przetwarzanie danych osobowych	152
3.1. Zasada zgodności z prawem przetwarzania - wprowadzenie	152
3.2. RODO a przepisy prawa pracy	153
3.3. Specyfika pracy zdalnej - podstawy przetwarzania danych osobowych zwykłych	154
3.4. Dane szczególnych kategorii	157
3.5. Podsumowanie	159
4. Rzetelność i przejrzystość przetwarzania	160
5. Kategorie osób i danych oraz zasada minimalizacji	161
5.1. Minimalizacja danych	161

5.2. Kategorie osób	162
5.3. Kategorie danych	163
6. Retencja (długość przetwarzania danych dotyczących pracy zdalnej)	163
7. Zasada prawidłowości przetwarzania	165
8. Bezpieczeństwo	166
9. Realizacja praw podmiotów danych	167
10. Powierzenie przetwarzania danych	169
11. Transfer danych	173
12. Kwestie szczegółowe	174
12.1. Praca zdalna a przetwarzanie wizerunku pracownika	174
12.1.1. Wstęp	174
12.1.2. Zakres stosowania RODO w kontekście wizerunku	175
12.1.3. Podstawa przetwarzania danych	176
12.2. Kontrola pracy zdalnej w zakresie ochrony danych osobowych	179
12.2.1. Wstęp	179
12.2.2. Kontrola w zakresie ochrony danych osobowych	180
12.2.3. Kontrola u IOD pracującego zdalnie	182
12.2.4. Prowadzenie kontroli przez IOD u pracownika zdalnego	183
12.2.5. Dopuszczalność prowadzenia kontroli przez Prezesa UODO w domu pracownika	184
12.3. Zarządzanie zmianą w systemie ochrony danych osobowych w kontekście pracy zdalnej	184
12.4. Praca zdalna w kontekście rekrutacji	187
12.4.1. Podstawy prawne przetwarzania danych w ramach rekrutacji	187
12.4.2. Pytanie dotyczące pracy zdalnej podczas rekrutacji	188
12.4.3. Rekrutacja zdalna a ochrona danych - kluczowe problemy	190
Rozdział VI. Ocena ryzyka w ramach procesu pracy zdalnej (Miroslaw Gumularz, Tomasz Izydorczyk)	191
1. Ocena ryzyka - warunki brzegowe	192
2. Ocena ryzyka - algorytm postępowania	193
2.1. Ustalenie tła oceny ryzyka (charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania)	194
2.2. Identyfikacja źródeł ryzyka (zagrożeń) i ich możliwych konsekwencji	195
2.2.1. Zagrożenia dotyczące poszczególnych procesów w ramach pracy zdalnej	196
2.2.2. Środki techniczne i organizacyjne służące do obniżenia poziomu ryzyka (<i>jego wagi lub prawdopodobieństwa</i>)	204
2.3. Oszacowanie wagi i prawdopodobieństwa ryzyka	205
2.4. Podjęcie decyzji, czy wymagana jest ocena skutków/uprzednich konsultacji	207
Rozdział VII. Praca zdalna - aspekty IT (Tomasz Izydorczyk)	211
1. Modele pracy zdalnej	211
2. Zasoby teleinformatyczne w chmurze	212
3. Zagrożenia związane z pracą zdalną w modelu pracy w chmurze	214

4. Zasoby teleinformatyczne on-premise	217
5. Zagrożenia związane z pracą zdalną w modelu infrastruktury on-premise	220
6. Komputer dla pracownika pracującego zdalnie	221
7. Telefon dla pracownika pracującego zdalnie	229
8. Polityka BYOD, czyli korzystanie z własnego sprzętu przez pracownika	236
9. Domowa sieć internetowa (WiFi)	238
10. Zagrożenia cybernetyczne użytkowników Internetu	242
11. Podsumowanie	244

Rozdział VIII. Wzory dokumentów związanych z pracą zdalną

(Natalia Cymerman, Mirosław Gumularz, Tomasz Izydorczyk, Patrycja Kozik, Łukasz Prasolek)

	247
1. Regulamin pracy zdalnej	247
2. Załącznik Nr 1 do regulaminu pracy zdalnej - wzór uzgodnienia w sprawie pracy zdalnej	256
3. Załącznik Nr 2 do regulaminu pracy zdalnej - uzupełniająca informacja o warunkach zatrudnienia dla pracownika wykonującego pracę zdalną	257
4. Załącznik Nr 3 do regulaminu pracy zdalnej - oświadczenie pracownika o zapoznaniu się z regulaminem i procedurami dotyczącymi pracy zdalnej	258
5. Wzór wniosku o pracę zdalną okazjonalną	259
6. Wzór odmowy pracodawcy uwzględnienia wniosku o pracę zdalną złożonego przez pracownika z grupy uprzywilejowanej	260
7. Ocena ryzyka zawodowego przy pracy zdalnej całkowitej według metody Risk Score	261
8. Ocena ryzyka zawodowego przy pracy zdalnej okazjonalnej wykonana zgodnie z PN-N-18002:2011	270
9. Informacja dotycząca bhp przy pracy zdalnej	278
10. Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się z oceną ryzyka zawodowego oraz informacją zawierającą zasady bezpiecznego i higienicznego wykonywania pracy zdalnej	285
11. Wzór oświadczenia pracownika o zapewnieniu w miejscu pracy zdalnej bezpiecznych i higienicznych warunków jej wykonywania	286
12. Procedura bezpieczeństwa informacji i ochrony danych osobowych	287
13. Oświadczenie pracownika o zapoznaniu się z procedurami ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach pracy zdalnej	293
14. Klauzula informacyjna dla pracownika dotycząca pracy zdalnej	294
15. Ocena ryzyka i ocena skutków	296
16. Polityka korzystania ze sprzętu prywatnego do celów służbowych	300